



VIRGINSKA  
GYMNASIET

# Handlingsplan för ett drogfritt IM & SAHA Läsåret 20-21

En främjande, förebyggande och  
åtgärdande plan mot drog

Introduktionsprogrammen (IM) (Individuellt alternativ & yrkesintroduktionen)  
och Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism  
(SAHA)

## Innehållsförteckning

<b>1.</b>	<b>INLEDNING</b> .....	<b>3</b>
1.1.	SYFTE.....	3
1.2.	MÅL.....	3
1.3.	ÖREBRO KOMMUNS HANDLINGSPLAN .....	3
<b>2.</b>	<b>GRUNDUPPGIFTER</b> .....	<b>4</b>
2.1.	SAMVERKAN OCH FÖRANKRING – ELEVER.....	4
2.2.	SAMVERKAN OCH FÖRANKRING – MEDARBETARE .....	4
2.3.	SAMVERKAN OCH FÖRANKRING – VÅRDNADSHAVARE .....	4
<b>3.</b>	<b>DEFINITIONER</b> .....	<b>5</b>
<b>4.</b>	<b>Vad säger lagen?</b> .....	<b>6</b>
<b>5.</b>	<b>UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING</b> .....	<b>7</b>
5.1.	UTVÄRDERING AV FÖRRA ÅRETS PLAN .....	7
5.2.	SAMVERKAN I UTVÄRDERINGEN AV FÖRRA ÅRETS PLAN .....	7
<b>6.</b>	<b>ATT UPPTÄCKA, UTREDA OCH DOKUMENTERA</b> .....	<b>8</b>
6.1.	FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE ARBETE.....	8
6.1.1.	<b>ANDT i undervisningen</b> .....	<b>8</b>
6.2.	TECKEN ATT HA KOLL PÅ VID BRUK AV DROGER .....	9
6.3.	ÅTGÄRDER VID MISSTANKE OCH BRUK .....	9
6.3.1.	<b>Tobak</b> .....	<b>9</b>
6.3.2.	<b>Alkohol</b> .....	<b>9</b>
6.3.3.	<b>Narkotika</b> .....	<b>10</b>
6.4.	RUTINER FÖR UPPFÖLJNING.....	11
6.5.	RUTINER FÖR DOKUMENTATION .....	11
6.6.	ELEV SOM ÄR SKRIVEN PÅ ANNAN ORT .....	11

# 1. INLEDNING

Gymnasieskolan är en arbetsplats med samma krav och skyldigheter som andra arbetsplatser. Elevens sociala situation påverkar studieresultatet. Om eleven av olika anledningar uppvisar tecken på att de inte mår bra kan orsakerna till detta vara många, där drogbruk kan vara en möjlig orsak. På IM och SAHA är drogförebyggande arbetet viktigt och handlingsplanen för ett drogfritt IM och SAHA visar på ett gemensamt förhållningssätt i mötet med personal, elever och vårdnadshavare. Vi har på skolan nolltolerans mot alkohol, narkotika och anabola steroider. Nolltoleransen inkluderar både påverkan och innehav, elever och medarbetare.

Tillsammans med övriga gymnasieprogram på Virginska gymnasiet har vi ett ansvar att motverka tobaksbruk och alkohol- och drogmisbruk. Detta ska ske genom ett hälsofrämjande arbete vilket innebär att skolan ska skapa en skyddande och god arbetsmiljö där alla trivs och får en möjlighet att utvecklas och lyckas.

## 1.1. Syfte

Syftet med handlingsplanen är att arbeta för en drogfri uppväxt, förhindra missbruk, främja hälsa, förhindra tillbud och olyckor samt att motverka konflikter och utslagning bland elever på grund av drogmisbruk. Denna handlingsplan grundar sig på en kombination av omtanke, tydliga regler, konsekvenser och stöd för att uppnå en hälsosam och säker arbetsplats för alla på IM och SAHA.

## 1.2. Mål

Mål för IM och SAHA:

1. Ingen ska utsättas för passiv rökning
2. Inga elever använder tobak på skolans område
3. Skolans område och skoltid är alkoholfri
4. Skolans område och skoltid är drogfri
5. Spridning av droger bland elever ska uppmärksammas och polisanmälas

## 1.3. Örebro kommuns handlingsplan

Örebro kommuns handlingsplan mot droger finns att läsa på följande adress:

[https://www.orebro.se/download/18.be04f1f16b5a052a861e79/1561636709423/Handling\\_splan%20mot%20droger.pdf](https://www.orebro.se/download/18.be04f1f16b5a052a861e79/1561636709423/Handling_splan%20mot%20droger.pdf)

## 2. GRUNDUPPGIFTER

Planen gäller för elever på Introduktionsprogrammet (IM) och Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism (SAHA) på Virginska gymnasiet.

Ansvarig för handlingsplan drog är rektor Alexander Wilhelmson.

Planen gäller under perioden 2020-09-04 – 2021-06-11.

### 2.1. Samverkan och förankring – elever

Vid läsårsstart får alla elever en genomgång av drogplanen och en presentation av vilka stödprofessioner som finns att tillgå. Vilket kan upprepas under läsåret.

### 2.2. Samverkan och förankring – medarbetare

Rektor tillsammans med elevhälsan ser till att handlingsplanen är ett levande dokument i vardagen och välkänt hos alla medarbetare.

### 2.3. Samverkan och förankring – vårdnadshavare

Handlingsplan drog finns att läsa på Virginska gymnasiets hemsida. Man kan även få ett exemplar vid kontakt med skolans personal.

### 3. DEFINITIONER

**Främjande arbete** utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar, mänskliga rättigheter, likabehandling och trygghet som en naturlig del i det vardagliga arbetet.

**Förebyggande arbete** handlar om att eliminera eventuella riskfaktorer som framkommit genom analys av hälsoenkäter och den årliga kartläggningen.

**Åtgärdande arbete** är när personalen får vetskap om att en elev brukar droger ska åtgärder vidtas omedelbart.

**Droger** avses i detta dokument som tobak, alkohol och narkotika. I begreppet narkotika inkluderas fortsättningsvis dopingpreparat, läkemedel (icke medicinskt betingat bruk), inandning av gaser från kemiska preparat i berusningssyfte samt övriga medel som intas i berusningssyfte.

## 4. Vad säger lagen?

**TOBAKSLAGEN** är en minimumlag och i den står det bland annat att alla lokaler som barn och unga använder ska vara rökfria, det gäller även skolans område utomhus. Syftet med lagen är att skydda barn och unga från tobak och passiv rökning.

**ALKOHOLLAGEN** innebär att försäljning av alkoholdrycker till personer under 20 år är förbjuden, om det inte gäller servering på restaurang eller försäljning av folköl (18-årsgräns).

**NARKOTIKALAGEN** säger att den som innehar, brukar eller befattar sig med narkotika, om gärningen är uppsåtlig, döms för narkotikabrott.

**SKOLLAGEN OCH SOCIALTJÄNSTLAGEN** innebär att all personal som arbetar med barn och ungdom är skyldig att göra en anmälan till socialtjänsten vid misstanke om att barn/ungdom far illa. Barn och ungdomar kan också fara illa på grund av sitt eget beteende, exempelvis på grund av missbruk och annat självdestruktivt beteende. Även uppgifter som en anmälningsskyldig person har fått av en annan person kan vara grund för att göra en anmälan om det leder till att den anmälningsskyldiga personen misstänker att barnet far illa.

**ARBETSMILJÖLAGEN** säger att skolan och fritidsgården ska ha en bra arbetsmiljö och är skyldiga att förebygga ohälsa och olycksfall.

**BARNKONVENTIONEN** Artikel 3 anger att det är barnets bästa som ska komma i främsta rummet vid alla åtgärder som rör barnet. Begreppet "barnets bästa" är konventionens grundpelare och har analyserats mer än något annat begrepp i barnkonventionen. Vad som är barnets bästa måste avgöras i varje enskilt fall och hänsyn ska tas till barnets egen åsikt och erfarenhet.

**ORDNINGSLAGEN** 1 kap § 2. Skolan är ingen allmän plats och därför ska obehöriga personer avvisas.

## **5. UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING**

Handlingsplan drog ska innehålla en redovisning av hur åtgärderna i föregående års plan har genomförts. Har åtgärderna haft avsedd effekt utifrån de mål som sattes upp i föregående års plan? Utvärderingen ska sedan vara utgångspunkten för den nya planen.

### **5.1. Utvärdering av förra årets plan**

Handlingsplanen för drogfritt IM och SAHA utvärderas läsårsvis av skolans elevhälsoteam.

### **5.2. Samverkan i utvärderingen av förra årets plan**

Tobaks-, alkohol- och narkotikabruket bland elever följs årligen upp i en kommungemensam hälsoenkät.

## **6. ATT UPPTÄCKA, UTREDA OCH DOKUMENTERA**

Örebro kommuns gymnasieskolor ska samarbeta med Socialtjänstens Ungdoms- och familjeteam/skolverksamheten vid misstanke om att en elev använder droger. Det sker i enlighet med program framtaget för ett konkret samarbete mellan skola och socialtjänst när det gäller ungdomar och missbruk. Ambitionen är att vårdnadshavare alltid ska finnas med i detta samarbete. För elev som fyllt 18 år krävs emellertid samtycke för att skolan ska kunna kontakta föräldrarna.

Vid misstanke om att en elev använder narkotika ska upptäckaren omedelbart informera rektor. Rektor är ansvarig för att elevens studiesituation skyndsamt utreds i samråd med elevhälsan.

Om en elev i skolan är påverkad av antingen alkohol, narkotika eller andra droger skall vårdnadshavare alltid informeras omedelbart om eleven är under 18 år. Rektor har rätt att besluta om en omedelbar avstängning av eleven, Skollagen (2010:800) 5 kap, § 6 och 17–21, samt Örebro kommuns åtgärdstrappa.

Socialtjänstens Ungdoms- och familjeteam/skolverksamheten erbjuder skolan möjlighet att vid oro för droger konsultera kring elev utan att dennes namn uppges, innan skolan beslutar om att göra en anmälan till socialtjänsten.

### **6.1. Främjande och Förebyggande arbete**

Vi arbetar förebyggande genom att tidigt uppmärksamma elever som riskerar sin hälsa och utveckling på grund av bruk och missbruk av tobak, alkohol och andra droger.

- Rektor informerar om skolans handlingsplan vid personalens återkomst vid terminsstart och därefter i början av varje nytt läsår.
- Mentor informerar eleverna om handlingsplanen.
- Personal har löpande tillgång till extern utbildning i drogrelaterade frågor via Skolverksamheten.
- Skolsköterskorna träffar alla åk.1 elever och genomför ett hälsosamtal, där bland annat frågor om tobaks- och narkotikabruk tas upp.

#### **6.1.1. ANDT I UNDERVISNINGEN**

Gymnasieskolan ansvarar för att varje elev har kunskap om förutsättningar för en god hälsa samt har förmåga att kritisk granska och bedöma det hen ser, hör och läser för att kunna diskutera och ta ställning i olika livsfrågor och värderingar. Rektor ansvarar för att eleverna



får kunskap om riskerna med tobak, alkohol, narkotika och andra droger (Gy 11).

## **6.2. Tecken att ha koll på vid bruk av droger**

- Skolk och ströfrånvaro
- Försämrad studiemotivation, koncentrationssvårigheter, försämrad prestationsförmåga
- Byte av kamratkrets, ändrade levnadsvanor
- Liberala drogattityder och värderingar samt uppvisande av typiska attribut i narkotikasammanhang
- Svårtillgänglig i kontakten, humörsvängningar
- Lögner
- Trötthet
- Förbrukar mer pengar än vanligt

## **6.3. Åtgärder vid misstanke och bruk**

Nedan följer riktlinjerna personalen ska tillämpa när man upptäcker elev/ers bruk av drog.

### **6.3.1. TOBAK**

Rutiner vid tobaksanvändning på skolans område.

Vad gör jag om jag misstänker eller upptäcker att en elev röker på skolgården?

- 1) Jag talar med eleven och informerar om att rökförbud gäller på skolans område.  
*Tobaksavvänjning kan erbjuds av skolsköterska vid behov .*

### **6.3.2. ALKOHOL**

Rutiner vid misstanke om alkoholanvändning på skolans område.

Vad gör jag om jag misstänker eller upptäcker att en elev är påverkad av eller dricker alkohol under skoltid eller i anslutning till skolan?

- 1) Jag talar med eleven och kontaktar mentor, rektor eller elevhälsopersonal.
- 2) Jag tar hand om eleven och tar eleven åt sidan – avskilt. Personal stannar hos eleven hela tiden.
- 3) Jag ser till att vårdnadshavare till omyndig elev kontaktas omgående.

- 4) Vårdnadshavare uppmanas att hämta sitt barn på skolan så att eleven kommer hem på ett säkert sätt om eleven är påverkad. Vårdnadshavare uppmanas kontakta sjukvården vid behov.
- 5) En skriftlig orosanmälan till socialtjänsten görs av upptäckande personal. Skolkurator/skolsköterska erbjuder ett stödsamtal.

### **6.3.3. NARKOTIKA**

Rutiner vid misstanke om narkotikaanvändning

Vad gör jag om jag misstänker att en elev är påverkad av narkotika eller dopingpreparat under skoltid?

- 1) Jag kontaktar omgående rektor och kurator.
- 2) Rektor, kurator och personal med oron kontaktar eleven för samtal kring misstanken.
- 3) Rektor tar kontakt med omyndig elevs vårdnadshavare.
- 4) Skolan erbjuder eleven att lämna drogtest som skolan, via kurator, bokar hos Skolverksamheten på USÖ.
- 5) Om elev nekar till att lämna drogtest och misstanke om drogpåverkan kvarstår kontaktas ev. polis.
- 6) Om oro kvarstår görs orosanmälan till socialtjänsten oavsett ålder.

Vad gör jag vid konstaterat narkotikamissbruk eller dopingpreparat i skolan?

- 1) Rektor kallar mentor, kurator, elev och vårdnadshavare till möte.
- 2) Socialtjänsten kontaktas och vid misstanke om brott görs polisanmälan.
- 3) Om det bedöms nödvändigt för att garantera trygghet och studiero kan rektor besluta om att med omedelbar verkan stänga av elev enligt 5 kap. 17 § skollagen. Gymnasienämnden prövar ärendet om avstängningen ska förlängas.

Vad gör jag om jag får kännedom om innehav av olagligt preparat?

- 1) Jag talar med eleven och kontaktar omgående rektor som gör polisanmälan vid misstanke om narkotikabrott. Polisen konsulteras kring fortsatt hantering.

#### **6.4. Rutiner för uppföljning**

Rektorn ansvarar för uppföljningen i ärendet i samarbete med skolkurator och mentor.

#### **6.5. Rutiner för dokumentation**

En kopia av orosanmälan ska läggas i elevens elevakt.

Rektor ansvarar för löpande dokumentation i ärendet och ansvarar även för att ärendet går vidare till nämnd för vidare beslut.

#### **6.6. Elev som är skriven på annan ort**

När eleven är skriven på annan ort används skolverksamheten i ett första samtal på skolan.

Om det visar sig att ungdomen missbrukar droger, skickas en orosanmälan till hemkommunen och en kontakt med beroendecentrum ungdom upprättas.